

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskani se
cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravištev
(administracija) in ekspedicijska
Starem trgu št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
šte. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Južni Nemci in južni Slovani.

Nekteri primerjajo južne Nemce z južnimi Slovani, pa kakor je vsaka primera šepasta, je posebno še ta. Nekajenacega je res v razmerah nemških in slovanskih. Kakor je bila na Nemškem na severu velika pruska država, na jugu pa male, Bavarsko, Virtemberg, Baden; tako je pri Slovanih na severu velika Rusija, na jugu pa več malih držav, dežel in narečij. Kakor je imela Prusija nalogo, zjediniti Nemčijo, tako nekteri Rusiji pripisujejo nalogo, zjediniti Slovane. Do sem bi bila primera nekako opravičena.

Nekteri pa hočejo primero razširiti, in ti so sovražniki Slovanov, ter bi radi, da bi Jugoslovani gojili mržnjo do severnih Slovanov, kakor južni Nemec ne mara za Prusa in protestanta. A v tem ravno je med Slovani in Nemci velika razlika. Pri Nemcih so namreč na jugu katoliki, na severu protestanti; pri Slovanih pa imamo katolike in pravoslavne na severu (Čehe, Poljake — Ruse), in katolike pa pravoslavne na jugu (Slovenci, Hrvati — Srbi, Bulgari.) Torej se po veri jug in sever pri nas ne ločita. Pojdimo dalje. Južni Nemci (Bavarci, Virtemberžani, Badenci i. dr.) so že imeli vse narodne, državljanske in človeške pravice, ko jih je Prus zjedini v eno državo, oni so imeli svoje nemške vladarje, svoj nemški zakon, svojo samostojnost; oni toraj po zedinjenju niso nič pridobili, nasprotno se jim je mnogo pravic vzelo, in Prus se jim je še omrzil po preganjanju katoliške cerkve, po svojem ostrem vojaškem redu, po svoji ošabnosti in gospodoželjnosti. Rusi pa so posebni dobrotniki Slovanov na Turškem, ker si prizadevajo, da bi jih rešili iz jarma turškega, kjer niso živeli niti narodnih, niti državljan-

skih, niti človeških pravic. Če torej južni Nemci po Prusih niso nič pridobili, pridobijo nasprotno Jugoslovani na Turškem po Rusih vse, ako jih rešijo nestrpljive osode, ki jih je pripravila k vstanku. Zato pa med njimi ne more nastati mržnja, kakor bi nekteri radi videli, ampak hvaležnost bo Srbe in Bulgare do Rusije vedno navdajala.

Dunajski listi so se lagali, da Srbi ne marajo za dohajajoče Ruse, pa ta laž ima kratke noge, in odbor srbske skupščine je na to natančno odgovoril z zaupnico, katero je Černajevu poslal. Slovani se torej po svojem mišljenju gotovo ne bodo nikoli razcepili v severne in južne. Po veri bi bilo prej mogoče, da se razcepijo v zapadne in istočne; pa kadar bodo narodi slovanski na Turškem oproščeni jarma turškega, in se bodo med njimi svobodno razširjevale véde, bodo kmalo spoznali zmoto, v katero jih je razkolništvo pripravilo, in trdna nada nas navdaja, da se bode potem katoliška vera med njimi enako lepo razcvetala, kakor se v novejši dobi razširja na Angleškem. Zato nimamo vzroka imeti kake mržnje do pravoslavni Slovanov na Turškem, zlasti do Bulgarov ne, ki so krotak in marljiv narod. Nekteri zgodovinarji o Bulgarih celo trdijo, da so z nami Slovenci enega plemena, ki se je po prihodu Srbo-Hrvatov v 6. stoletju v dva kosa razcepilo, katerih izhodni je bil podjarmljen po divjih Bulgarih, od katerih je tudi sprejel ime; azijski Bulgari pa so sprejeli slovenski jezik ter se pozgubili v večini izhodnih Slovencev. Pa naj si to že bode, kakor hoče, čas pa je, da že skoraj med Slovani preneha tista mednarodna mržnja, ki je bila doslej kriva vsih nezdol, ki so jih Slovani trpeli!

Jugoslovansko bojišče.

Turki se še vedno obotavljajo vnanjim vladam dati odločen odgovor in so veliki zbor ministerski, ki se je imel o tej reči 30. sept. posvetovati, zopet odložili. Menda se zanašajo, da se bodo med tem vlada med seboj sprle in Turčijo pustile še dalje životariti in zatirati podložnike kristijanske. Pa upamo, da posredovanje velikih vlad ne bo polovičarsko in po volji gospodov Turkov osnovano, ampak da bode kristijane za vselej rešilo trinoštva in samovoljnosti turške. Iz Drinopolja se poroča, da Bulgari podpisujejo neko prošnjo do velikih vlad, v kateri preteklih muk in grozovitosti več ne omenjajo, ampak svoje želje za prihodnost naznanjajo. Te želje pa so: 1. Bulgarske dežele Macedonija, Tracija in podonavska Bulgarija naj se zedinijo v eno upravno skupnino. 2. Upravni načelnik naj bo rodom Bulgar. 3. Sodništvo naj se vravna po zakoniku Napoleonovem, sodniki naj bodo kolikor mogoče v pravu izvedeni možje in obravnave naj se vrše ustmeno in pisмено; primerno številu prebivalcev turških naj se tudi nekaj Turkov imenuje za sodnike. 4. Naj se deželi dá tudi ljudsko zastopništvo. 5. Eksarh naj bo čisto neodvisen. Vsi izseljenci naj se pomilostijo in dobe pravico vrniti se domu. Dva pooblaščenca bosta to peticijo raznim vladam izročila.

Z bojišča se naznanja, da ste se vojni 30. sept. zopet sprijeli. Horvati je bil 28. sept. prišel do Krušja (ne Krušice, kakor je bilo zadnjič brati), pa se je moral 29. sept. zopet pomakniti nazaj v Silgejočev-Kavnik, kjer so se 30. sept. Turki in Srbi spopadli. Srbski telegrami poročajo, da so zmagali Srbi, vidinski pa, da so zmagali Turki. Ob enem

Šesti občni zbor društva sv. „Cecilije“.

(Konec.)

Po tem razpravljanju naj še povem, zakaj nam je petje v stolnici vendar tako dopadlo. Kaj je bilo tako posebnega, temu koru lastnega v izvrševanju? Morebiti je bilo število pevcev ogromno in vsled tega izvrševanje veličastnejše? Ne, ne; število pevcev ni bilo ravno veliko v primeri k sijajni osnovi slovesnosti in mnogobrojnosti programa. Kakor se piše, bilo je pevcev le 55, z dirigentom, organistom in ravnateljem 58. Spominjam se vendar, da jih je v ljubljanski stolnici pelo pri slovesni maši tudi do 80. Prepričali smo se že prej, da skladbe niso bile laskave, samo ušesom namenjene. Kaj toraj? Prvič je bilo obnašanje pevcev, ki so se na koru dobro videli, tako spodobno, da so se že s tem poslušalcem prikupili. Ni bilo šepetanja, ne smejanja, kar se tako pogosto vidi. Zvesto so gledali svojega kapelnika, ki jih je vodil, kakor kak general.

Vsak pogled njegovih oči, vsak migljaj bil jim je povelje. V desnici je imel tako rekoč vse glasove; je roka mirno sem ter tje plavala, bilo je tudi petje tiho, pobožno; je pa začela urneje gibati se, postali so tudi glasovi krepkejši in odločniši. Prijetno je take pevce voditi, a tudi prijetno tacega kapelnika vbogati. Nikdo se ni premaknil brez potrebe s svojega prostora; in tako je tudi prav, ako se hoče spodoben mir ohraniti na koru. Sopranisti, kojih je bilo 19, peli so, kakor iz enega grla, ravno tako drugi glasovi. Človek si težko misliti zamore, kako se dajo mladenški glasovi razviti, zlasti v falzetu. Sicer niso tako krepki kot ženski, zato pa bolj duhoviti, nebeški. Izgovarjali so razločno in čisto besede, ter na odločenem mestu sapo jemali. To dvojje je tako velike važnosti pri petji, da ni dober pevec, kdor tega ne spolnuje. Posebno lepo pa je vselej jenjal sklepni akord. Nemec pravi: „Ende gut, alles gut“; in v resnici je splošen vtis med drugim tudi od tega akorda odvisen, ki ves napev spopolni in mu krono postavi.

Pred vsem pa je to petje zato tako dopadlo, ker je bilo liturgično, natančno vravnano po cerkvenih pravilih. Cerkev je že od nekdaj gojila umetnosti in znanje, goji jih še dandanes, ter z njimi v zvezo spravlja vse svoje imenitne naprave; zavoljo tega je za najvažnejši in najsvetejši opravilo — sv. mašo — gotovo stvarila najlepše obrede ter petje pri slovesni sv. maši tako vravnala, da je spodobno za visoko skrivnost in spodbudno za verno ljudstvo, ki ne išče v cerkvi kratkega časa, ampak čast božjo in milost nebeško. Ni tukaj prostora cerkvena pravila gledé petja natančneje objavljati, povem naj le eno in drugo, kako mora biti in kako je v Gradcu res tudi bilo. Orglje so namenjene, da spremljajo in podpirajo petje, kadar je treba; one se v cerkvi ne smejo prevzeti; petje je poglobitna reč, orglje so le privilegirane. Instrumenti nimajo prav za prav nobene pravice v cerkvi; pač pa se nekteri trpé, ako se spodobno obnašajo, kakor gosli, violon, fagot, rogovi, pozavne in še nekteri, nikakor pa bobni in druge ropotače.

je obrist Doktorov Turke prijel pri Buimiru in stotnik Vinicki pri Vukanji, pa brez odločilnega uspeha. 1. oktobra je skušal Abdul-Kerim paša pri Bobovištu popraviti 28. sept. od Srbov razdani most in prodreti na desni breg Morave, pa pa poročilih iz Belgrada so ga Srbi tudi pri tej priliki vrgli nazaj. Turki sami pa se hvalijo, da so vendar le prišli čez Moravo in da sedaj stoje pri Ragunju, 2 uri nad Deligradom.

Neki telegram „N. fr. Presse“ pa poroča, da so se Turki na večer zopet umaknili nazaj. Tedaj niso dosegli čisto nič. Kakor se kaže, hoče turška vojna vse žile napeti, da si čez Djuniš odpre pot v Kruševac in Deligradu pride za hrbet. Pa Srbi so to spregledali in so odposlali zdatno pomoč v Djuniš, kjer pričakujejo več bitev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Avstrijske dežele.

Za deželni zbor goriški in isterski so volitve razpisane 30. sept. in sicer volijo kmečke srenje 29. t. m., mesta in kupčijska zbornica 4. novembra; veliki posestniki isterski 8., goriški pa 11. novembra.

V ogerskem zboru so te dni obravnavali zadeve Miletičeve. V ta namen izvoljen odsek je rekel, da imuniteta poslancev velja sicer tudi med počitnicami zbora državnega, vendar pa v tem primerljeju vladi prav daje, da je prišla in zaprla Miletiča, ker je bila k temu primorana. Očita se pa Miletiču, da je v Belgradu v neki družbi priporočal nabiranje prostovoljcev za Srbijo in osvobodnje ogerskih Srbov iz trinoštva Mongolov in Srbožrcev. Tudi je nasvetoval, da naj se Bačka vzdigne in združi s Srbijo, kralju Milanu pa je zaklical „Živio“! Tako poroča neki Ronkovič, ki je bil pri tej priliki sam nazoč. Timančević pa, ki je bil iz radovednosti šel v tisto družbo, pravi, da je samo slišal, kako je Miletič zaklical „Živio kralj Milan“, in da je obljubil 20 do 30.000 prostovoljcev, o vstanku ogerskih Srbov pa ni bilo govorenja, pač pa se je drugi dan po mestu ta govorica razširjala. Pozneje pa je ta priča prvemu svojemu poročilu dostavila, da je bilo o vstanku govorenje v tem slučaju, če bi prostovoljcev ne spustili čez mejo. Miletič je po svojem zagovorniku dr. Politu odseku izročil pismo, v katerem dokazuje, da imuniteta poslancev ne velja samo za

čas zborovanja, ampak tudi med počitnicami izvzemši, če koga zasačijo pri hudodelstvu. Tožbo zaradi veleizdaje, katero le ena priča potrjuje, je sprožila še le budapeška sodnija, tedaj ni bilo postavno, da ga je velikoveškeška sodnija prišla in zaprla zaradi hujkanja proti državi. Miletič odločno taji, da bi se bil vdeležil omenjenega zborovanja v Belgradu, ali da bi se Srbi ogerski hujskali zoper državo. Nabiranje prostovoljcev pa ali denarna podpora države, ki se z drugo vojskuje, ne žali nevtalitet. Zato Miletič zahteva: 1. da naj ga nemudoma izpuste iz ječe; 2. da naj od budapeške sodnije zahtevajo tožna pisma, da po ugovoru njegovem zoper pričo, na katero se opira tožba zaradi veleizdaje, sami sprevidijo, je li to opravičeno ali ne; 3. vsaj za zdaj, in če se po pregledu dotičnih pisem prepričajo, da je res, kar pravi, za vselej odreči, da bi se budapeški sodniji izročil.

V klubu liberalnih poslancev je Tisza razodel, da hoče na stavljene interpelacije tako le odgovoriti: Ruse so bili prijeli, ker so po mestu razgrajali; ko so se pa prepričali, da imajo vsi pravilne potne liste, so jih zopet izpustili. — Glede turških zadev pravi, da je bila vlada ogerska z vnanjim ministerstvom vedno enih misli; o Srbiji sodi, da je najbolje, če vse ostane pri starem. Kar se poroča o popotovanju Rusov skoz Rumunsko, je vse pretirano. Glede pogodbe z Avstrijo se sklicuje na dogovor z vlado avstrijsko.

Vnanje države.

Srbski kneginji so zdravniki svetovali, da naj se čez zimo podá v Nizzo. Pravijo, da je začela na pljučih bolehati.

Turška vlada je neki 2. t. m. vnanjim zastopnikom dala odgovor, v katerem razvija program osvobodjenja kristijanov in državnih prenameb; samostalnost bulgarskih dežel dozdeva se ji nepotrebna. Tudi hoče z vojsko mirovati, premirja pa ne dovoliti.

Turški sultan je v svoji palači osnoval poseben urad za časnikaštvo, čegar namen bo brati vnanje liste in važnejše reči za sultana sestavljati. Ta urad se bo imel posebno ozirati na večje dunajske in budapeške liste.

Na Grškem so ljudje silno razdraženi, ker Turki v pogojih miru z besedico ne omenjajo Grkov, ter priporočajo Srbom, da naj se hrabro držé, ker hočejo tudi Grki pričeti vojsko. V Atenah so imeli 1. t. m. ljudski zbor, katerega se je vdeležilo 8000 ljudi. Sklenilo se je vnanjim državam izreči zahvalo, da

so se potegnile za kristjane na Turškem, oporekati zatiranju grškega življa v deželah turških in vlado naprositi, da naj ima vojno in brodovje, če bi bilo treba, pripravljeno.

Badenski liberalci so vsi poparjeni, da je moral Jolly, ki je 10 let brezozirno tlačil konservativce in zlasti prebivalce katoliške, stopiti iz ministerstva, ker čutijo, da utegne strela še kam drugam vdariti. Veliki vojvoda je namreč že čez glavo sit borbe med vlado in katoliškimi prebivalci, in je bivšemu ministerskemu predsedniku neki večkrat dovolj jasno na znanje dal, da hoče s svojimi podložniki v miru živeti. A Jolly se je zanašal na pomoč nekega mogočnega (Bismarka?) in se ni zmenil za nevoljo svojega gospoda, ki je naposled zgubil potrpežljivost in ministru sporočil, da naj pobere kopita in gre; Naslednik njegov je bivši kupčijski minister Turban, o katerem se posebno slabega ne ve; kaže se tedaj, da hočejo na Badenskem kulturno borbo ustaviti, ali saj nekoliko brzdati, vlado pa tudi naprej še pustiti v rokah liberalnih.

Italijanski listi priobčujejo neko pismo, Leopolda Marzonetija iz Bologne, ki priporoča, da naj se 25. januarja prihodnjega leta obhaja osemstoletnica kanoška, to je spomin tistega imenitnega dne, ko je bil nemški kralj Henrik IV. prišel v Kanoso k papežu Gregoriju VII. Katoliški listi italijanski so z velikim veseljem sprejeli ta predlog in „Voce della Verita“ piše: S to svečanostjo katoličani italijanski nikakor ne mislijo delati proti-nemške demonstracije, ampak hočejo le preslavljati eno najznamenitejšo zmago krščanstva čez barbarstvo, duha čez materijo, katoliške cerkve čez brezbožno državo, svobodo otrok božjih čez trinoštvo človeško.

Angleško brodovje je še vedno v bešiški luki. Ker je okolica jako pusta in nezdrava, odpelje se vsak teden ena ladija na otok Malto, da se mornarji nekoliko okrepé, potem pa se zopet povrne. Poveljnik brodovja, princ edinburški se poda v Krm, da obiše svojega tasta, cara ruskega, in da ženo svojo meseca oktobra spremi na Malto, kjer bo čez zimo ostala.

Izvirni dopisi.

Iz Horjula, 1. vinotoka. (Demantna maša). Danes so obhajali svojo duhovsko šestdesetletnico ali demantno mašo v pastirski službi starosta Kranjske duhovščine prečastiti gospod oče Aleš Jerala v 85. letu svoje starosti slovesno in krepko še, ter imeli popoldne tudi litanije v lepo opravljeni cerkvi pred novim sprelepim kamnitnim, v nedeljo poprej posvečenim altarjem, pričujočim v veliko spodbudo in občno veselje. Zbralo se je bilo o malo vgodnem vremu 17 duhovnov in brez števila ljudstva, in očitno se je pokazalo o tej svečanosti, kako spoštujejo svojega duhovnega očeta Horjulci, ktere vodijo že 34 let, in kako jih čislajo bližnji in daljni duhovni gospodje. Jutranje opravilo je imel čast. g. J. Volčič, nekdanje le-tu kaplan, sedaj župnik v Šmarjeti na Dolenskem, nekako ustanovitelj Roženkranske bratovšine v Horjulu, ktera je ta dan obhajala svoj veliki praznik; pri demantni svečanosti pa so pridigovali preč. g. kanonik Volc; ter v krepki besedi dokazali, koliki dobrotnik je mašnik, tu posebej demantni, vernikom. Krog cerkve in po fari je stalo več mlajev, pred farovžem bila so krasna vrata s primernim napisom, in o sprevodu v cerkev je z zelenimi vejicami in šopki v rokah stala

Izostati ima vse, kar človeka spominja na teatralne arije; ravno tako marši in druge okrogle, tuši in kakor se ves ta spak imenuje; zakaj hiša, v kateri se sv. skrivnosti godé, je hiša božja, ne pa prostor za burke in vsaktere lahkomiselnosti. Nadalje se ne sme božja služba z glasbo preveč zdaljšati, toraj se ima petje tako vravnati, da se obredi z nekako lahko vršé. Med povzdigovanjem naj vsa glasba vtihne itd. Upam, da mi bo mogoče, o tem kedaj več spregovoriti, zatorej danes le toliko rečem: Petje Cecilijancev nam je zato tako dopadlo, ker je bilo liturgično, ker je popolnoma zadostovalo tirjatvam liturgije, ki ima toliko krasote in veličastva v sebi. Petje nam je dopadlo, ker pevci niso samo peli, ampak s petjem tudi molili; prava molitev pride iz srca; kar pa iz srca pride, tudi v srce gre. Bili so ti pevci pravi vojaki v službi sv. Cecilije, ktera v nebesih zastopa vse, ki Bogu slavo pojó. Dala jim je hrabrega poveljnika, g. Fr. Ksav. Haberla, ki jih je z bistrim umom in zrelo izkušnostjo vodil, ki dobro

zna svoj reglement, kojega je prejel od glavnega poveljstva v Rimu. Poveljnik, ki ima bistro glavo, hrabro srce in vdano, izučeno armado, mora zmagati; zatorej, častiti čitatelji, nikar se ne čudite, ako smo bili vsi poslušalci premagani; mi se veselimo te nesreče, bolje — sreče, zakaj spoznali smo, da le en boj je pravičen, tisti namreč, kjer gre za resnico, za pravo, za sveto. Radi bomo popustili dosedanja stališča, ter njim pridružili se v boju za pravo cerkveno glasbo, ker ravno njihovo delovanje meri na-njo. Kdo nam to pové? Sv. oče Pij, ki so to družbo in njeno prizadevanje potrdili in blagoslovili; pové nam zgodovina te družbe, ki kaže, da so se njena načela v kratkem času desetih let razširila in vtrdila tako daleč na okrog gotovo le po božji previdnosti. Zatoraj v boj za pravo cerkveno glasbo, v boj zoper oskrunjevalce cerkvenega kora! Zmaga je naša! Bog in sv. Cecilija!

S.

na obeh straneh šolska mladina, kateri so gosp. demantnik poseben prijatelj in podpornik. Prav iz srca so potem pri obedu glasile se premnoge zdravice, naj milostni Bog ohrani in potrjuje g. duhovnega očeta tudi še v prihodnje izročeni čedi, vdanim prijateljem in cerkvi sploh po svoji previdnosti stanovitno do konca. G. demantnik pa so zahvaljevali se vsem dobrotnikom svojim in svojih farmakov, vzlasti preč. rojaku prof. A. d. Zamejcu, ki je za to priliko preskrbel g. demantniku popolnomo novo lepo mašnikovo opravo, posebnih spominkov, in cerkvi naklonil že mnogih darov, ter so prosili, naj njemu in vsem drugim Bog obilno obilno povračuje že na zemlji in nazadnje v nebesih.

Z Gorenjskega, 2. oktobra. (Kupčijska zbornica). Nedavno so nekateri tukajšnji duhovniki dobili nek poziv kupčijske zbornice kranjske, ki namerava sestaviti nekako poročilo o domači obrtniki na Kranjskem in ki se je vsled tega obrnila tudi do duhovščine, da izve potrebne reči. Domača obrtnija po tem pismu obsega, 1. vse tiste izdelke, ki niso za prodaj, ampak zgolj za domačo rabo, bodi si obleka, hišno ali poljsko orodje; 2. tiste reči, ki jih proti primerni plači ljudje izdelujejo za sosedne vasi, ki jih jim dajo v delo, na pr. platno, lesnina itd.; 3. tiste domače izdelke, ki jih tudi kupci skupujejo in naprej prodajajo. Ker se v premnogih krajih na Kranjskem izdelujejo take reči, kakor platno, tekanje, pletenje iz slame in lesa, posode iz lesa, ila, itd., bi kupčijska zbornica o vsih teh rečeh imela rada natančneje poročilo in gospodom, katerim je poslala dotične pozive, stavlja te le vprašanja: 1. Ktere reči se v tem ali tem kraju izdelujejo? 2. Kako se je to obrtništvo pričelo? 3. Kako se je dozdej razvijalo? 4. Je morebiti obrtništvo pojenjalo, ali se izdelujejo slabše izdelki? 5. Se je število domačih obrtnikov pomnožilo in za koliko? 6. Kdaj se dela? Koliko možkih, ženskih in otrok pod 14 leti starih se s tim obrtništvom peča? Koliko vsaktera oseba zasluži na dan itd. Naša duhovščina je še vselej rada podpirala domače obrtništvo in v nekterem kraju je duhovščina prva ljudem pokazala pot, po kateri si zamorejo tudi postransko še kaj prislužiti. Gotovo bo tudi zdaj prav rada po svoji moči pripomogla k povzdigi domačega obrtništva in ljudskega blagostanja, vendar se ji pa čudno dozdeva, da se zdaj obračajo do duhovstva, ktero pa takrat, ko so volitve, čisto prezirajo. Če zamorejo duhovniki zdaj najbolje povedati in svetovati, kako se zamore povzdigniti obrtništvo, ali ne bi mogli tudi pri volitvah najbolje svetovati, kateri možje naj se volijo, da se bode reč pospeševala, in ne tudi v obrtništvu iskala politika? Gospodje, bodite dosledni, in razpora med nasprotnima strankama bo kmalo konec.

Sicer pa se nam vriva zaradi tega popisovanja nekaj pomislek. Ljudje dozdej o rečeh, ki so jih izdelovali za svoj dom, niso plačevali nikakoršnega davka. Se li ni bati, da bi se v tistih krajih, o katerih se bo po tem popisovanju zvedelo, da je domače obrtništvo tam jako razširjeno, naložil pa ljudem kak nov davk, katerega dozdej niso plačevali? To bi bilo takemu obrtništvu jako na škodo, in gospodje kupčijske zbornice nam bodo jako vstregli, če nam zamorejo dati tolaživen odgovor.

Iz Č. na Goriškem, 28. sept. (Priprave za volitve. Nova maša. Vreme. Letina.) Ravno ko te vrstice pišem, zborujejo naša goriška društva in sicer „Gorica“, „Soča“ in skupno

društvo „Sloga“, pa vdeležbe se ni nadejati obilne, ker včeraj in danes silno dežuje; tako nam tedaj vselej vreme nagaja, pa to nič ne dé, zaradi prihodnjih volitev smo skoraj prav gotovo edini, kar bo v teh zborih sklenjeno, bo gotovo tudi obveljalo.

Zarad volitve volilnih mož bi bilo najbolje, da bi v vsaki občini sklicali bolj odlični narodnjaki volilce in jim zaradi volitve vse dobro razložili, potem naj bi se pa skupaj pomenili zaradi volilnih mož, vse pa naj bi vodil glaven volilen odbor, sestavljen iz najboljših narodnjakov s sedežem v Gorici, ki bi potem k posameznim zborom pošiljal kakega svojih odbornikov.

Letos smo v naših gorah več novih maš obhajali. Dne 17. sept. pa so bile en dan tri nove maše v prav bližnjih krajih, ena o Solkanu, ena v Čepovanu in ena v Tolminu! Vse so se, kakor slišimo, vršile v lepem redu.

V Solkanu so Solkanci prav lepo okinčali trg, ker je bila pa slovesnost že popisana, je ne bom na drobno popisoval.

V Čepovanu je bila pa slavnost, ktero sem sam videl, res lepa; ves prejšnji teden so fantje in dekleta pripravljali maje in vence; pred cerkvijo je bilo vse okinčano in z napisi napolnjeno in mogočni strel je celi teden nanzanjeval veseli dan. Točno ob deseti uri se je začela slovesnost, domači pevci so peli še precej dobro Nedvedovo mašo, po končani službi je novomašnik ljudstvo blagoslovil, potem pa je bilo navadno darovanje, katerega se je veliko ljudstva vdeležilo. Lepo vreme je slovesnost dokaj povečšalo, in ljudstva je bilo toliko, da nikdar prej ne; vse je bilo veselo.

Naj še o vremenu kaj naznamim. Začelo je tukaj mrzlo prihajati in veter je tudi že, kakor vsako leto, svoj meh odprl, da nas malo popiha; jako nestanovitno vreme je, danes dežuje, jutri lepo solnce sije, pa se hitro zopet pooblači.

Krompirja bomo imeli že za silo, repe, kapusa (zelja) ne bomo imeli nič, ker so nam gosence vsega pojedle, otave ne bo nič in za živino bo piškava. —

Konečno še enkrat opozorim naše volilce na prihodnje volitve, da se dobro na-nje pripravijo.

Domače novice.

V Ljubljani, 5. oktobra.

(V god presvitlega cesarja) 4. t. m. je bila v stolnici slovesna sv. maša, ktere so se vdeležili razni c. k. vradi, deželni odbor, mestno starašinstvo, kupčijska zbornica, profesorji raznih šol itd. Vojaštvo je imelo pri nunah svojo slovesnost, dijaki raznih šol pa, ki so ta dan praznovali, so se v raznih cerkvah skupno vdeležili sv. maše.

(V ljubljansko semenišče) so sprejeti ti le gospodje: V II. leto Martin Malenšek iz Semiča; prvo leto je dovršil v semenišču dunajskem. V I. leto pa: Valentin Eržen iz Selc, Jožef Jenko iz Cirkelj, Ludvig Jenko iz sp. Šiške, Janez Janežič iz Št. Vida pri Zatični, Andrej Karlin iz Stare Loke, Franc Perpar iz Dobrnič, Janez Smrekar iz Št. Helene, Martin Štrumbelj iz Iga.

(V Alojznico so sprejeti): V 5. šolo: Jožef Porubski iz Posterine na Kočevskem, Nace Rozman iz Kranja. V 4. šolo: Elbert Jožef Sebastian iz Deideisheima v porenskem Palatinatu, Avgust Šinkovec iz Kamnika. V 3. šolo: Edvard Globočnik iz Loke. V 2. šolo: Andrej Česen iz Šmartna pod Šmarna goro, Franc Gostiša iz Idrije, Franc Hujan iz Zgor-

njih Pirnič, Viktor Klinar iz Radolice, Jožef Kostanjevič iz Vipave, Jožef Kržišnik iz Št. Lenarta pri Loki, Peter Košenina iz Drage pri Loki, Andrej Kuhar iz spod. Tuhina, Janez Lesar iz Ribnice, Janez Oblak iz Mavčič, Nikolaj Stazinski iz Vidošič pri Metliki, Alojzij Verderber iz Kočevja, Jakob Vovk iz Čateža pri Kostanjevici.

(Konstitucionalno društvo) bode jutri v kazinski reštavraciji imelo svoj 61. zbor, pri katerem bo dr. Schaffer govoril o preteklem in prihodnem državnem zboru. Po raznih mestih in deželah so liberalni poslanci ropotali zoper novo pogodbo z Ogersko, tedaj tudi naši nemčurski ne smejo molčati.

(Mestni učitelji) ljubljanski se danes snidejo, da izvolijo dva učitelja za okrajni šolski svet mestni.

(Iz seje deželnega odbora 30. septembra.) Deželni odbor je pritrdil, da se učiteljska služba v Šentvidu pri Cerknici podeli učitelju Francu Klinarju, in da se nadučitelj Franc Papa in drugi učitelj Janez Dovar na 4-razredni ljudski šoli v Kočevju definitivno potrdita, ter da se drugemu učitelju na ljudski šoli v Šentrupertu 400 gl. plače na leto daje. — Na predlog deželnega šolskega sveta je deželni odbor pritrdil, da se eni učiteljski vdovi penzija poviša od 50 na 100 gl., in da se neki drugi učiteljski vdovi dovoli 60 gl. letne miloščine in njenim otrokom po 15 gl. podpore za odgojo.

(Kmetijska družba) bo 14. t. m. na dvorišči gostilne „zum baierischen Hof“ po javni dražbi prodajala govejo živino muricodolskega plemena, ktero je g. Jožef Zevnik v Šmarji v muricodolski dolini nakupil za denarje, ktere je ministerstvo kmetijski družbi dovolilo v povzdigo živinoreje na Kranjskem. V Kranji pa se bo 18. t. m. ob 9. uri dopoldne na Gmajni pod mostom prodajala rudeča (koroška) živina.

(Odbor družbe kmetijske) je v seji 1. dne t. m. med drugimi sklenil: Od 200 gl., ki so iz državne subvencije še ostali, 100 gl. podeliti bohinjsko-bistriški, 100 gl. pa belopoljski sirarski družbi. — Poročilo viteza Gutmansthal o vinski razstavi mariborski je bilo z veseljem naznanje vzeto, ker je bilo iz njega razvidno, da kranjska vina so bila počastena z dvema srebrnima državnima medalijama, pa so tudi kupca našla celó v vnanje dežele (v Bogdan-Hof v Galicijo itd.) posebno zato, ker so za napravo šampanjca jako pripravna spoznana bila. Odbor je zato enoglasno sklenil: gosp. vitezu Gutmansthalu, gosp. Ogulinu, gosp. Dolencu, gosp. Permetu in gosp. Vrtačiču zahvalna pisma poslati. — Prošnikoma iz Jarš in Iške Loke za pomoč v njunih nadlogah odbor ni mogel, kakor bi rad, podeliti nobene denarne podpore, ker nima nikakoršnega zaklada za to.

(Zvezek pesmic) namerava izdati g. Haderlap. Cena jim bo 20 kr. Kdor jih želi naročiti, naj to blagovoljno naznani vredništvu „Slovenca“, ker okoliščine g. izdajatelju ne dopuščajo, da bi dal pesmice v natis, dokler se ne oglasi zadostno število naročnikov.

(Včerajšnji „Slov. Narod“) je bil zopet konfisciran.

(Nove hišne številke) pridno nabijajo po mestu. Po novi naredbi je mesto po Ljubljani in Špitalskih pa Slonovih ulicah do Latermanovega drevoreda razdeljeno v 4 okraje, ki so zaznamovani po različnih barvah, s katerimi so nove table obrobene. Šolski okraj ima modro (plavo) obrobene table, šentjakovski rudeče, kolodvorski rujave, grajski pa zelene. Številke po trgih so rudeče in se vrste zapo-

redno, po ulicah in cestah pa so črne in tako razdeljene, da so na desni strani samo ravne 2, 4, 6 itd., na levi pa samo neravne 1, 3, 5 itd. Nekatere hiše, okoli katerih je več ulic ali trgov, imajo več števil, ki bodo delale nekako zmešnjavo. Po našem mnenju bi bilo le tedaj opravičeno eni hiši, ki meji na dvojne ulice, tudi tam dati novo številko, če ima poseben vhod. Te obilne številke bodo pa vzbujale tudi nevoljo. Ko se je o tej reči obravnavalo v mestnem zboru in so narodni odborniki povdarjali velike stroške, ki se bodo po nepotrebnem napravili mestu in hišnim posestnikom, se je reklo, da posestniki bodo le po 2 gld. 50 kr. plačevali za številke; pa ker imajo nekatere hiše po 4 in še več števil, bode nekatere posestnike ta preuredba kaj hudo prišla, ker bodo morali po 6, 8 nekateri celo po 12 gld. plačati.

Razne reči.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Matija Torkar je dobil faro Košansko na Notranjskem. Na novo razpisane so te-le fare: Tujnice 4. sept. in Mozelj 1. oktobra.

— Huda ura in požar. Z Blokse nam piše: 25. septembra zvečer je bila pri nas strašna ploha z gromom in bliskom. Ob 1/2 10. ure je tresčilo v skedenj v Bloški vasi, kateri je pogorel, kašča z žitom vred in kakimi 200 cent. sena. Nevarnost je bila velika za vso vas, ktera šteje 42 števnik, le nasprotni sapi, ktera je pihala ogenj proč od vasi, in neutrudljivemu delovanju ljudi, naj bolj pa Božji pomoči se je zahvaliti, da ni zgorela vsa vas. Četrto ure poznej ko je začelo v Velikih Blokah goreti, se zaslišal še en tresk — in zopet je strela vžgala na drugi strani fare v Ravnah samotni mlin, kateri je tudi pogorel s kaščo in žitom vred. Tudi tukaj je obilo škode in nobeden pogorelih ni bil zavarovan; naj bi se vendar enkrat ljudje spametovali in se zavarovali. Kdor bi hotel kaj za ta dva reveža darovati, bi se gotovo z veliko hvaležnostjo sprejelo.

— Bosenskim beguncem se prav slaba godi. Mnogi so zboleli za kozami. Tudi mraz že pritiska, ker so slabo oblečeni, podpore dobivajo pa malo. Poslali so vnovič deputacijo k banu Mažuraniču in generalu Molinariju, ter prosijo, naj se jim daje prejšnja podpora, in pa stara vojaška obleka. Koliko vendar ta nesrečni narod trpi!

— Za pribegle Hercegovince se je o slovesnosti, ktero je g. F. Šošteršič napravil šolski mladini videmski na Strmcu blizu Leskovca, nabralo 6 gld., ktere smo izročili dotičnemu odboru.

— Metropolit Filotej v Kijevu je podaril 30.000 rubljev za Srbe.

— Slavnost Zvonimira, slavnega kralja hrvatskega, se je odložila.

— Madjarsko. V občini Szigeth Szent Marton na Ogerskem nima nihče volilne pravice, ker so vsi še davke dolžni.

— Kraha ni konec. Na Dunaji falira hiša za hišo.

— V Pragi zapirajo socijaldemokrate. Imeli so bojda skriven shod, pa jih je policija zasačila.

— „Grad — ungrad“. Praška namestnija prepoveduje Kočevarjem igrati „grad — ungrad“ in „hoch — nieder“. Ali Kočevarji ne smejo živeti?

— Čuden samomor. Neki železniški delavec se je umoril s tem, da je časnik snedel, škoda, da ni povedano, kateri časopis je bil tako neprebavljiv, morda ljubljanski „Tagblatt“?

— Kitajsk pregovor pravi: Beseda je prav lahka reč, vendar ko je izrečena, je še vsi konji na svetu več nazaj ne privlečejo.

— Dosledno. Pevca zbudili so ponoči, da bi šel nekam pet. A on je djal: „Kako? Zdaj ponoči naj bi hodil pet! Negrem za milijon!“ — „Ti“, pravi mu eden onih, ki so ga prišli klicat, „dobiš 40 krajcarjev!“ — „A, to je drugače; potem pa koj grem!“

— Sem oženjen! V kavarni sta dva gospoda do zgodnjega dne igrala, tretji pa ju je ves čas gledal. Ker se nekaj razpeta, vprašata toraj tretjega, kaj on misli; a ta zagotavlja jima, da ne zna igrati. „Da, pa kako morete do belega dne tu sedeti i naju gledati?“ vprašata začudena. „Jaz sem — oženjen!“ glasi se odgovor.

— Moža, ktere ga je žena toliko zjezila, da je zbolel, obiskal je prijatelj, ko je žena ravno šla iz sobe; sočutno ga je vprašal, kako mu kaj je. „O, prav dobro, bolezen me je ravno zapustila.“ — „Aha, imaš prav“, zavrne prijatelj, „saj sem jo srečal ravno pred vratmi!“

— Dobri pomoček. V Pariz prišedši ptujec poprašal je postopača, kje da je policijsko poslopje. „Veste kaj“, poduči ga ta, „pojdit tje-le v eno prodajalnico za zlatino in vzemite uro, potem bodo vas precej spremlili.“

— Premalo žlic! Po končanih vojaških vajah rekel je general dobremu, pa precej gluhamu stotniku: „Gospod stotnik, danes ste povabljeni k meni na obed!“ Stotnik, ki je menil, da mu general pravi nekaj o vajah, vpraša: „Zapoveste gospod general, z vso kompanijo?“ „Ne, ne!“ smeje se general, „nimam dovolj žlic!“

— Dijaka srečal je dolžnik, ko je ravno lezel malo vinski iz gostilne. „Kaj, za vino imate denar, da bi pa plačali meni, za to ga nimate?“ se zadere nad njim. — „Dragi moj“, odgovori dijak, „vi nimate prav; to vidite, da sem vino pil, če sem ga pa plačal ali ne, to je druga!“

— Kratka pamet. Nekdo pisal je svojemu prijatelju, naj mu kupi klobuk, pozabil pa je naznaniti mero. Prijatelj pravil je to dovtipnežu ali bistremu šaljivcu; ta pa je djal. „No, saj lahko vidite že iz pisma, kako majhno glavo da ima!“

Denarstvene cene. 3. oktobra.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	65.30	65.50
5% renta v srebru	60.67	67.80
Srečke (lozi) 1854. l.	105.—	106.—
„ „ 1860. l. celi	107.75	108.25
„ „ 1860. l. petinke	114.—	115.—
Premijski listi 1864. l.	128.75	129.25
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.25	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	71.—	72.—
Hrvaške in slavonske po 5%	86.—	87.—
Sedmograške po 5%	71.75	72.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	842.—	844.—
Unionske banke	58.25	58.50
Kreditne akcije	150.90	151.15
Nižoavstr. eskomptne družbe	640.—	645.—
Anglo-avstr. banke	80.—	80.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	156.50	157.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	119.—
„ „ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gld. a. v.	28.50	29.—
Salmove „ 40 „ „ „	39.76	40.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	29.—	30.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.25	28.75
St. Genois „ 40 „ „ „	31.50	32.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	26.50	26.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.75	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	6.—	6.02
Napoleonsd'or	9.97	9.98
Srebro	102.90	103.10

Telegrafične denarne cene 4. oktobra.

Papirna renta 65.30 — Srebrna renta 68.10 — 1860letno državno posojilo 109 — Bankine akcije 840 — Kreditne akcije 151.40 — London 124.— — Srebro 102.25 — Ces. kr. cekini 5.92 20frankov 9.92.

Umrli so:

Od 1. do 3. oktobra: Miha Čapuder, gostač, 74 l., v boln. vsled oslavljenja. Fr. Šusteršič, kajž. o. 13 l., v boln. za mrzlico. Suzana Artner, 12 l., za vročino. Urša Igličar, del., 60 l., v boln. za udno boleznijo.

Prečastiti duhovščini in vsim cerkvenim predstojnikom

priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga za vsakoršno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plašče, pluvijale in dalmatike; bandera, baldahine in banderčeka pred sv. Rešnjim Telesom. Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe, ko-retlje, korporale in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljem tudi v zameno ali v popravilo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljem ravno tako vsa dotična vezanja.

Imam tudi v zalogi pozlačene oltarne šopke, svetilnice, križe, svečnike itd.

Z besedo: sprejemljem ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer,
pred mostom.

(57—1)

Naznanilo.

Podpisanemu likvidacijskemu odboru je občni zbor delničarjev „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ v likvidaciji dne 28. septembra 1876 **prosto prodajo** bankinega nepremakljivega posestva zaukazal.

Vsled tega se bode v prvi vrsti prodajala

bankina hiša

št. 24 tik zvezdnega drevoreda v Ljubljani, ki obstoji iz dveh nadstropij in je v najboljšem stanju, ker je bila pred malo leti lično popravljena; tistim, ki jo kupiti želé, se to s tem pristavkom naznanja, da svoje dotične ponudbe v prvem nadstropji omenjene hiše skrajno do 31. oktobra t. l. oddajo, kjer lahko tudi o vseh teh zadevah natančneje poizvedo. (56—1)

V Ljubljani dne 2. okt. 1876.

Likvidacijski odbor

„prve občne banke Slovenije“.

Kapljice (duh) za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33—15)